

De nieuwe Belgische privacywet

Zoals iedereen weet, is op 25 mei 2018 de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG of GDPR in werking getreden. Deze verordening heeft rechtstreekse werking in België zodat heel wat bepalingen van de Belgische Privacywet van 8 december 1992 aan belang hadden ingeboet.

Minder bekend is dat de Europese Unie op 27 april 2016 ook de richtlijn uitgevaardigd betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van het kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad.

Deze richtlijn moest nog worden omgezet naar Belgisch recht, wat uiteindelijk gebeurd is met de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

Deze wet vervangt de Privacywet van 1992.

De voornaamste verplichtingen van werkgevers en ondernemingen ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens zijn uiteraard vermeld in de AVG of GDPR, die hier niet opnieuw besproken wordt.

De AVG heeft de lidstaten anderzijds wel de mogelijkheid gegeven om over een aantal zaken zelf te beslissen, wat de Belgische wetgever nu ook gedaan heeft.

We overlopen de belangrijkste bijkomende voorwaarden, verduidelijkingen en beperkingen die de Belgische wetgever heeft toegevoegd aan de AVG.

1. Toestemming van een kind

De AVG bepaalt dat de lidstaten de leeftijd waarop een kind rechtmatig toestemming kan geven voor het verwerken van persoonsgegevens in kader van online diensten kan verlagen onder de 16 jaar.

De Belgisch wetgever heeft hiervan gebruik gemaakt: indien het kind 13 jaar oud is kan het zelf toestemming geven voor de verwerking van persoonsgegevens. Indien het kind jonger is zal diegene die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt de toestemming moeten verlenen.

2. Verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens

De verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens of zogenaamd gevoelige gegevens zoals gegevens waaruit ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of het lidmaatschap van een vakbond blijken, biometrische of genetische gegevens, gegevens over gezondheid, iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid is principieel verboden.

De AVG vermeldt wel enkele uitzonderingen, onder andere wanneer de betrokkene zijn expliciete toestemming verleent.

Verder laat de AVG toe dat lidstaten bijkomende voorwaarden of beperkingen kunnen opleggen. Ook hier heeft de Belgische wetgever gebruik van gemaakt.

De wet bevat een opsomming van verwerkingen die beschouwd worden als verwerkingen om redenen van zwaarwegend algemeen belang (vb verwerking door Childfocus of door erkende stichtingen met als statutair hoofddoel de opvolging van seksuele delinquenten of de bevordering van mensenrechten)

Verder legt de wet ook een aantal beveiligingsmaatregelen op die nageleefd moeten worden bij de verwerking van genetische, biometrische of gezondheidsgegevens, zoals bv. toegang beperkt tot bepaalde personen.

3. Beperkingen op de rechten van de betrokkene

De wet beperkt in bepaalde gevallen de rechten van de betrokkene (recht tot toegang, verbetering, wijziging, beperking, verwijdering, overdraagbaarheid van gegevens) ter waarborging van nationale of openbare veiligheid, landsverdediging, ...

4. Rechtsmiddelen

Wanneer iemand meent dat de verwerking van zijn persoonsgegevens een inbreuk uitmaakt op de bepalingen van de AVG of van de nieuwe privacywet, kan hij een stakingsvordering instellen bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, zetelend zoals in kortgeding.

Deze vordering kan hij ook instellen wanneer een verwerkingsverantwoordelijke niet ingaat op zijn verzoek tot wijziging, verwijdering of stopzetting van gebruik van persoonsgegevens.

Niet alleen de betrokken persoon kan deze vordering instellen, maar ook de Gegevensbeschermingsautoriteit. Belangengroeperingen hebben dit recht evenwel niet gekregen in de wet.

5. Administratieve boetes en strafsancities

De wet breidt de toepassing van de administratieve sancties enerzijds uit tot inbreuken op de bijkomende voorwaarden en beperkingen die in de wet worden opgelegd, maar sluit anderzijds de publieke rechtspersonen (voor zover zij geen goederen of diensten aanbieden op de markt) uit van de toepassing van de administratieve boetes voorzien in de AVG.

Net zoals in de oude Privacywet, worden bepaalde inbreuken op de AVG en de wet ook strafrechtelijk gesanctioneerd met geldboetes.

Er moet nog een protocol afgesproken worden tussen de Gegevensbeschermingsautoriteit en het college van procureurs-generaal voor die situatie waarin eenzelfde inbreuk aanleiding kan geven tot administratieve sancties en strafrechtelijke sancties, om dubbele bestraffing te vermijden.

De impact van de nieuwe Privacywet op een onderneming blijft dus eerder beperkt.

In ieder geval is het wel raadzaam om verwijzingen in de privacyverklaring, het arbeidsreglement of contracten, ... naar de Belgische Privacywet van 8 december 1992, vanaf nu weg te laten.

Veerle Stroobants

LM&DS advocaten heeft getracht deze tekst zo correct mogelijk op te stellen. Er werd echter voorrang gegeven aan het opstellen van een begrijpelijk document dat de krachtlijnen weergeeft zodat dit leermes en onnauwkeurigheden zal bevatten. Er wordt door LM&DS advocaten en de medewerkers geen aansprakelijkheid aanvaard m.b.t. de inhoud van dit document.